

Online monitor geeft snel inzicht

Om ziekte-uitbraken op te sporen en trends in kaart te kunnen brengen, organiseert GD al sinds 2001 de dierziekte-monitor voor herkauwers, pluimvee en varkens. Dat doet GD voor de veehouderij en nadat de Tweede Kamer de regering had verzocht om 'een systeem van permanente monitoring van dierziekten en medicijnverstrekking op te zetten'.

De dierziekte-monitor heeft drie doelen: uitbraken van bekende ziekten en ziekteverwekkers opsporen, onbekende aandoeningen opsporen en zicht houden op trends en ontwikkelingen. Voorbeelden van opgespoorde uitbraken van bekende ziekten zijn Q-koorts bij herkauwers en Porcine Epidemische Diarree (PED) bij varkens. Voorheen onbekende aandoeningen die de laatste jaren zijn opgespoord zijn bij herkauwers schmallenberg en bij varkens de nieuwe griepvariant H1N2. Trends bij varkens die de laatste vijftien jaar zijn gevolgd zijn virusziekte PRRS, het circovirus, de ziekte van Glässer en najaarsverwerpen.

Soorten monitoring

Tot voor kort lag de nadruk bij de monitor van varkensgezondheid steeds op het passief verzamelen van informatie die GD ontvangt in de vorm van telefonische vragen (de Veekijker), verzoeken om bedrijfsbezoeken en ingezonden materiaal voor laboratoriumonderzoek en secties. Dit systeem is erg geschikt voor het opsporen van nieuwe aandoeningen of ziekte-uitbraken. Als een dierenarts of veehouder iets merkwaardigs ziet op een varkensbedrijf, dan is een telefoontje snel gepleegd. Maar om bepaalde trends of regioverschillen in kaart te brengen is het systeem minder geschikt. Zo kreeg de Veekijker rond 2007

zeer veel vragen over het circovirus. Niet omdat het circovirus toen een groot probleem was, maar omdat er toen nieuwe vaccins en testen op de markt kwamen.

Pilotonderzoeken

Als een bepaald onderwerp sterk in de belangstelling staat, is het soms nuttig een pilotonderzoek te doen. Zo kunnen we inzichtelijk maken of die extra belangstelling komt door een serieus probleem of door een storm in een glas water. In 2002 en 2007 zijn bijvoorbeeld pilotonderzoeken gedaan naar najaarsverwerpen. Toen is onder andere vastgesteld dat najaarsverwerpen relatief vaak voorkwam in groepshuisvesting in stabiele dekgroepen. In 2015 is een pilotonderzoek gedaan naar kreupelheid bij vleesvarkens waaruit bleek dat gewrichtsontsteking door *Mycoplasma hyosynoviae* geregeld voorkomt in Nederland.

Monitor geeft representatief beeld van de gezondheid van de varkensstapel

Organisatie van de monitor

De bevindingen van de monitor rapporteert GD aan een begeleidingscommissie met daarin vertegenwoordigd NVV en LTO, POV, het ministerie van Economische Zaken, de NWWA, de Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD) en GD. De informatie is nooit terug te voeren op individuele bedrijven. Bevindingen die

de moeite waard zijn voor de sector, zoals de uitkomsten van pilotonderzoeken, komen ook naar buiten in artikelen in diverse bladen, zoals de *Varken*. Omdat de varkenssector ook graag een goed beeld heeft van trends en regionale verschillen is vorig jaar de online monitor van start gegaan. Die heeft GD ontwikkeld op verzoek van NVV, LTO en de KNMvD om de kwaliteit in de varkenssector te verbeteren.

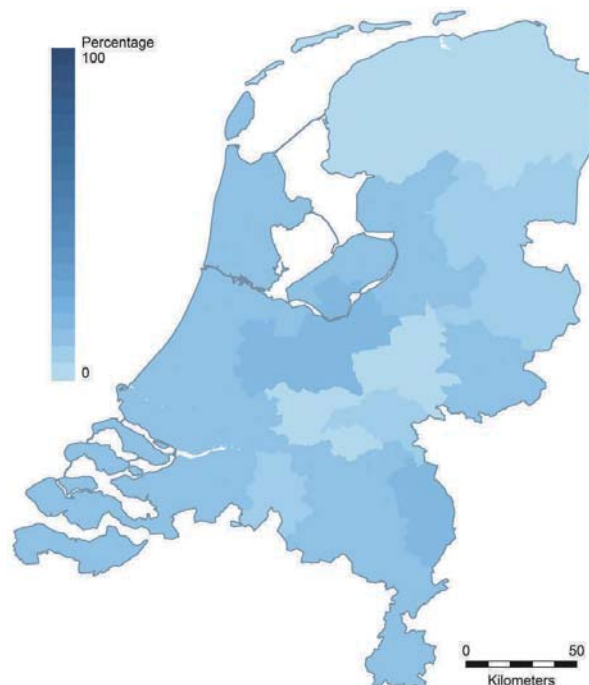
Nut voor sector en veehouders

Door gezondheidsproblemen bijtijds op te sporen kan de schade voor de sector beperkt worden. De online monitor geeft een representatief beeld van de gezondheid van de Nederlandse varkensstapel, ook als er niks aan de hand is. Varkenshouders krijgen inzicht in regionale problemen (bijvoorbeeld PED) en kunnen daar op inspelen. De dierenarts kan specifiek advies geven maar wordt ook scherp gehouden door de vergelijking van de gegevens met die van collega's. Verder kan Nederland laten zien dat het scherp let op de gezondheid van de varkens, wat voor de exportpositie van belang is. Het buitenland kijkt met belangstelling naar onze aanpak.

Toekomst

De online dierziekte-monitor is nog in ontwikkeling. In de nabije toekomst moet het systeem nog klantvriendelijker en sneller worden. GD wil tot 'real time' informatie-uitwisseling komen met interactieve kaartjes. Zo kan een dierenarts die gegevens invoert direct de actuele stand van zaken inzien voor een specifieke aandoening in de regio of ten opzichte van de vorige periode.

Percentage bedrijven met maagdarmkanaalproblemen bij ongespeende biggen per regio in maart

Percentage bedrijven met ademhalingsproblemen bij opfok-/vleesvarkens per regio in maart

